

Minister van Infrastructuur en Waterstaat
t.a.v. de heer M.G.J. Harbers
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Uw ref.

Onze ref.
u-23.086

Datum
11 september 2023

Onderwerp: Zienswijze MRS inzake Wijziging Algemene wet bestuursrecht ter invoering beroep bij Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State tegen besluiten m.b.t. luchthavens Schiphol, Lelystad en Rotterdam en Eindhoven¹

Geachte heer Harbers,

De MRS verwelkomt de voorgestelde wijzigingen omdat zij een ernstig hiaat in de rechtsbescherming van omwonenden rond Schiphol (en andere luchthavens) repareert door een beroep bij de Raad van State mogelijk te maken bij Luchthavenindelings- en Luchtvaartverkeersbesluiten (LIB en LVB). De MRS juicht het toe dat de minister hiermee uitvoering geeft aan de door omwonenden en maatschappelijke organisaties geuite wens om de rechtsbescherming te versterken.

De MRS benadrukt dat dit gebrek aan rechtsbescherming veel te lang geduurd heeft. De algemene regel is dat een gang naar de bestuursrechter mogelijk is voor belanghebbenden die in hun rechten worden aangetast bij besluiten op het gebied van omgevingsrecht. Procedures bij de civiele rechter zijn kostbaar (o.a. verplichte advocaat) ten opzichte van die bij de bestuursrechter. Bovendien heeft een uitspraak van de bestuursrechter formele rechtskracht en zijn de procedures over het algemeen korter. De gang naar de bestuursrechter is daarmee laagdrempeliger en goedkoper voor burgers. Dat de omgevingsrechtelijke besluiten rond Schiphol onttrokken waren aan deze algemene regel heeft een desastreus effect gehad op de rechtsbescherming van omwonenden. Ook is

¹ https://www.internetconsultatie.nl/wetswijziging_beroep_luchthavenbesluiten/b1

daardoor hun vertrouwen in de overheid afgenomen. Het Gerechtshof Amsterdam² (uitspraak d.d. 7 juli 2023) beoordeelde de huidige situatie als volgt: “Daarbij weegt zwaar dat omwonenden nu geen beroep kunnen doen op rechtsbescherming via het bestuursrecht. In de gevallen waarin zij, via die weg, hebben geprobeerd handhaving van het geldend recht af te dwingen heeft de bestuursrechter immers, met een beroep op het bestaande beleid, die vorderingen afgewezen. Dat is een situatie die in een democratische rechtsstaat niet langer voort kan duren dan absoluut noodzakelijk als de legitimatie voor dat beleid (in de vorm van te voorziene legalisatie) is vervallen”.

Met deze reparatiewetgeving wordt tegelijkertijd een einde gemaakt aan de uitzonderingspositie van de luchtvaart op dit gebied. Wij wijzen er evenwel op dat de uitzonderingspositie voor de luchtvaart op andere gebieden nog steeds bestaat (zoals de BTW vrijstelling op vliegtickets en het niet heffen van accijnzen op kerosine) en zien deze reparatiewetgeving slechts als een eerste, noodzakelijke stap op weg naar behandeling van de luchtvaart als een “gewone sector”.

De MRS oordeelt ook positief over de aanpassing van de termijn van zienswijzen (van 4 naar 6 weken) waardoor belanghebbenden meer tijd hebben om tegen voorgenomen besluiten inzake luchthavenindeling- en luchthavenverkeerbesluiten en luchthavenbesluiten hun zienswijzen in te dienen.

Daarnaast adviseren wij om voorafgaand aan iedere internetconsultatie een openbare informatiesessie te organiseren voor alle geïnteresseerden, zodat de kwaliteit van de zienswijzen kan worden vergroot. De complexiteit van de onderwerpen vergt bovendien een betere informatievoorziening vooraf. Daarbij kan gedacht worden aan het aankondigen van een internetconsultatie minstens 3 maanden voorafgaand aan de openstelling op de website www.luchtvaartindetoeekomst.nl en in de lokale pers, waarbij voorbereidende documenten ter beschikking worden gesteld. Bovendien moeten omwonenden tijdens de openbare informatiesessies in de gelegenheid worden gesteld om vragen te stellen, waarbij het ministerie zorgdraagt voor beantwoording binnen een redelijke termijn (maximaal 2 weken).

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Eddy van Hijum
voorzitter

² <https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:GHAMS:2023:1589>